

Spauda ir informacija

Europos Sąjungos Teisingumo Teismas
PRANEŠIMAS SPAUDAI Nr. 8/13
2013 m. sausio 31 d., Liuksemburgas

Sprendimas byloje C-12/11
Denise McDonagh prieš Ryanair Ltd

Oro transporto vežėjas turi pasirūpinti keleiviais, kurių skrydis atšauktas dėl ypatingų aplinkybių, kaip antai oro erdvės uždarymas dėl ugnikalnio Eyjafjallajökull išsiveržimo

Sąjungos teisėje nenumatyta laiku ar pinigais išreikštų šios pareigos pasirūpinti keleiviais (pasiūlyti apgyvendinti, maisto ir gaiviųjų gėrimų) apribojimų

Sąjungos teisėje¹ numatyta, kad atšaukus skrydį oro transporto vežėjas privalo pasirūpinti keleiviais ir išmokėti jiems kompensaciją. Vykdydamas pareigą pasirūpinti oro transporto vežėjas turi, atsižvelgiant į laukimo laiką, nemokamai suteikti gaiviuosius gėrimus, maistą ir, prireikus, nakvynę viešbutyje, transportą iš oro uosto į apgyvendinimo vietą, taip pat galimybę susisiekti su trečiaisiais asmenimis. Oro transporto vežėjas privalo įvykdyti šią pareigą net jei skrydis atšauktas dėl ypatingų aplinkybių, t. y. kurių nebūtų buvę galima išvengti net imantis visų pagrįstų priemonių. Tačiau oro transporto vežėjas atleidžiamas nuo pareigos išmokėti kompensaciją, jei gali įrodyti, kad skrydis panaikintas dėl ypatingų aplinkybių.

Dėl Islandijos ugnikalnio Eyjafjallajökull išsiveržimo lėktuvams kilusio pavojaus nuo 2010 m. balandžio 15 d. iki 20 d. buvo uždaryta kelių valstybių narių, įskaitant Airijos, oro erdvė.

D. McDonagh buvo viena iš keleivių, turėjusių vykti 2010 m. balandžio 17 d. skrydžiu iš Faro į Dubliną, kuris dėl ugnikalnio išsiveržimo buvo atšauktas. Skrydžiai tarp žemyninės Europos dalies ir Airijos atnaujinti tik 2010 m. balandžio 22 d., o D. McDonagh galiausiai pasiekė Airiją 2010 m. balandžio 24 d. Šiuo laikotarpiu Ryanair ja nepasirūpino. Esant tokioms aplinkybėms ji mano, kad ši oro transporto bendrovė turi jai atlyginti beveik 1 130 eurų sumą, kurią ji per laikotarpį nuo 2010 m. balandžio 17 d. iki 24 d. išleido maistui, gėrimams, nakvynei ir transportui.

Dublin Metropolitan District Court (Dublino miesto apylinkės teismas, Airija), į kurį kreiptasi, klausia Teisingumo Teismo, ar oro erdvės uždarymas dėl Eyjafjallajökull ugnikalnio išsiveržimo yra „ypatingos aplinkybės“, kurioms esant oro transporto vežėjas privalo pasirūpinti keleiviais, ar, priešingai, šios aplinkybės yra daugiau nei „ypatingos aplinkybės“, dėl ko šis oro transporto vežėjas atleidžiamas nuo pareigos pasirūpinti keleiviais. Be to, jei Teisingumo Teismas pripažintų, kad tokios aplinkybės yra „ypatingos aplinkybės“, jo taip pat prašoma atsakyti į klausimą, ar tokioje situacijoje pareigą pasirūpinti reikia riboti laiko ir (arba) pinigų atžvilgiu.

Teisingumo Teismas pirmiausia atsako, kad Sąjungos teisėje neskiriama nuo „ypatingų aplinkybių“ atskira kategorija, apimanti „labai ypatingus“ įvykius, kuriems atsiradus oro transporto vežėjas būtų atleidžiamas nuo visų reglamente numatytų pareigų, įskaitant pareigą pasirūpinti. Jei aplinkybės, kaip antai nagrinėjamos šiuo atveju, dėl jų atsiradimo priežasties ir apimties nepatektų į „ypatingų aplinkybių“ sąvokos apibrėžtį, oro transporto vežėjai privalėtų reglamente numatyta tvarka pasirūpinti tik tais oro transporto keleiviais, kurie dėl skrydžio atšaukimo atsidūrė ribotus nepatogumus sukeliančioje situacijoje. Tačiau tokios apsaugos netektų keleiviams, atsidūrę ypač pažeidžiamoje padėtyje, kai turi likti oro uoste kelias dienas. Todėl Teisingumo Teismas atsako, kad tokios aplinkybės, kaip antai dalies Europos oro erdvės uždarymas dėl Eyjafjallajökull

¹ 2004 m. vasario 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 261/2004, nustatantis bendras kompensavimo ir pagalbos keleiviams taisyklės atsisakymo vežti ir skrydžių atšaukimo arba atidėjimo ilgam laikui atveju, panaikinantys Reglamentą (EEB) Nr. 295/91 (OL L 46, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 7 sk., 8 t., p. 10).

ugnikalnio išsiveržimo, yra „ypatingos aplinkybės“, neatleidžiančios oro transporto vežėjų nuo pareigos pasirūpinti keleiviais.

Toliau Teisingumo Teismas patikslina, kad šiuo reglamentu nenumatyta jokių pareigos pasirūpinti keleiviais, kurių skrydis atšauktas dėl ypatingų aplinkybių, apribojimų, nei laiko, nei pinigų atžvilgiu. Taigi visos pasirūpinimo keleiviais pareigos oro transporto vežėjui yra visiškai privalomos visą laikotarpį, kurį atitinkami keleiviai turi laukti, kol bus nukreipti kitu maršrutu. Teisingumo Teismas pabrėžia, kad šiais keleiviais ypač svarbu pasirūpinti, kai susiklosto tam tikrą laiką trunkančios „ypatingos aplinkybės“, o tuomet, kai atšaukus skrydį tenka laukti ypač ilgai, būtina įsitikinti, kad oro transporto keleivis visą laukimo laikotarpį gali gauti pirmojo būtinumo produktų ir paslaugų.

Galiausia Teisingumo Teismas pažymi, kad nors pareiga pasirūpinti turi finansinių padarinių oro transporto vežėjams, jų negalima laikyti perdėtais atsižvelgiant į aukštos keleivių apsaugos tikslą. Vartotojų, įskaitant oro transporto keleivių, apsaugos tikslo svarba gali pateisinti neigiamus ir net ypač sunkius ekonominius padarinius tam tikriems ūkio subjektams. Beje, oro transporto vežėjai, kaip patyrę subjektai, turėtų numatyti tokias su jų pareiga pasirūpinti susijusias išlaidas. Be to, jie gali įtraukti šios pareigos vykdymo išlaidas į bilietų kainą.

Vis tik Teisingumo Teismas pabrėžia, kad jei oro transporto vežėjas neįvykdė savo pareigos pasirūpinti oro transporto keleiviu, šiam gali būti atlygintos tik tos sumos, kurios yra būtinos, tinkamos ir protingos ištaisyti oro transporto vežėjo nevykdytą pareigą, o tai turi įvertinti nacionalinis teismas.

PASTABA: Prašyme priimti prejudicinį sprendimą valstybių narių teismai, nagrinėdami juose iškeltą bylą, gali pateikti Teisingumo Teismui klausimus dėl Sąjungos teisės išaiškinimo ar Sąjungos teisės akto galiojimo. Teisingumo Teismas nenagrinėja nacionalinės bylos. Remdamasis Teisingumo Teismo sprendimu šią bylą turi išspręsti nacionalinis teismas. Šis sprendimas taip pat privalomas kitiems nacionaliniams teismams, nagrinėjantiems panašias problemas.

Žiniasklaidai skirtas neoficialus dokumentas, neįpareigojantis Teisingumo Teismo.

Visas [sprendimo tekstas](#) nuo jo paskelbimo dienos prieinamas CURIA tinklalapyje.

Kontaktinis asmuo: Gitte Stadler ☎ (+352) 4303 3127

Nuotraukas iš sprendimo paskelbimo posėdžio galima rasti „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106